

Konoplani

induplati

glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXVII.

ŠT. 10, OKTOBER 1978

CENA 0,20 DIN

Otvoritev novega obrata

V okviru tovarniškega praznika smo v soboto, 16. septembra v Radomljah svečano proslavili 55-letnico tovarne z otvoritvijo novega obrata konfekcije Induplati v renoviranih prostorih nekdanje opekarne.

Poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov Induplati, vodilnih delavcev, jubilarov in drugih delavcev naše DO, so se proslave udeležili tudi nekateri vidni družbenopolitični delavci domžalske občine kot so: tov. Peternelj, predsednik IS SOb Domžale; tov. Kopitar, predsednik ObS ZSS Domžale; tov. Klemenc, podpredsednik IS SOb Domžale; tov. Zanoškar, predsednik IO skupščine samoupravne komunalne interesne skupnosti; tov. Snoj, predsednik SZDL KS Radomlje; tov. Kocbek, predsednik KS Radomlje; tov. Knep, predsednik KS Jarše in direktor PE Ljubljanske banke Domžale.

Med vabljenimi gosti so bili tudi nekdanji direktorji Opekarne Radomlje tov. Janče Šraj, tov. Jerman in tov. Nastran ter nekdanja direk-

torja Induplati tov. Kamilo Marinc in tov. Rebernik.

Po pozdravnem govoru predsednika izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata Induplati Jarše, tov. Antona Ručigaja, je direktor Induplati, tov. Srečo Bergant, dipl. ing., v slavnostnem govoru orisal razvoj Induplati in njene dosežke zlasti v zadnjih petih letih ter kasneje podelil diplome jubilarom, ki so proslavljali desetletno, dvajsetletno in tridesetletno delovno dobo v naši DO.

Predsednik IS SOb Domžale, tov. Peternelj pa je zaslužnim delavcem Induplati podelil občinska priznanja.

V nadaljevanju proslave je predsednik SZDL krajevne skupnosti Radomlje, tov. Snoj zaželel našemu kolektivu dobrodošlico v to krajevno skupnost in delavce pozval k sodelovanju v družbenopolitičnih or-

Zbrane je najprej pozdravil predsednik IO KOOS Induplati, tov. Anton Ručigaj.

S proslave 16. sept. letos v Radomljah

ganizacijah in društvih v tem kraju. Obenem je izrekel zahvalo delovnemu kolektivu in samoupravnim organom Induplati, posebno pa še tov. direktorju, Sreču Bergantu, dipl. ing. za pogumno in smelo gospodarsko potezo ustanovitve te temeljne organizacije. Predstavniku TOZD Radomlje in tov. direktorju je izročil spominski darilo KS Radomlje.

Kulturni program, ki so ga skrbno pripravili učenci osnovne šole iz Radomelj in godba na pihala iz Mengša, je pripomogel k še posebej slavnostnemu vzdušju.

Po končanem programu so si navzoči ogledali delovne prostore novega obrata, nakar so se jubilarji in povabljeni gostje odpeljali na slavnostno kosilo v restavracijo Induplati v Jaršah.

Veselo praznovanje tovarniškega praznika se je nadaljevalo popoldne s tradicionalno športno prireditvijo in rajanjem ob zvokih ansambla Stare vse v pozne večerne ure.

Najlepši način proslave...

Iz govora tov. direktorja

Ob letošnjem tovarniškem prazniku slavimo tudi poseben jubilej — 55-letnico INDUPLATI. Ta jubilej praznujemo brez velikega poudarjanja, skromno, zato pa nič manj pomembno. Otvoritev novih obratov konfekcije na tleh nekdanje opekarne je najlepši način proslave našega praznika in jubileja. Njihova zgraditev pomeni nov korak v razvoju INDUPLATI pa tudi nov korak pri oblikovanju naše družbene stvarnosti, še posebej v okviru krajevnih skupnosti in občine. Ta korak je bil možen le zaradi požrtovalnosti celotnega kolektiva in skupnih naporov vseh pristojnih občinskih in krajevnih organov in delavcev. Dovršitev te investicije je obenem pomemben dosežek, nov mejnik na naši poti samoupravljanja, katerega zgodovinski dan je naš tradicionalni praznik.

Prav je, da ob današnji slovesnosti znova za hip obrnemo pogled na prehojeno pot in se spomnimo najpomembnejših dogodkov v preteklem obdobju vsaj zadnjih 5 let, t. j. obdobju, ki je minilo od zadnjega našega velikega jubileja — 50-letnice tovarne. Pri tem lahko rečem, da je bilo to obdobje vsestransko izredno razgibano, da je v kratkih besedah komaj mogoče strnjeno izraziti vse najpomembnejše naloge, ki smo jih v tem času uresničili na gospodarskem področju, na področju investicij, pri modernizaciji in razvoju tehnoloških postopkov, kakor tudi na področju razvoja samoupravnih odnosov in izgradnje delegatskega sistema.

Tako naj samo omenim, da smo v tem obdobju že v času ustavnih sprememb bistveno poglobili naše samoupravne odnose z organizacijo samoupravnih skupin, zasnovanih na načelu neposredne delovne povezanosti delavcev. Obenem smo že v okviru ustavne razprave dosledno izvedli priprave za organiziranje TOZD in je bila delovna organizacija s TOZD konstituirana že v letu 1974. Prav tako smo že v letu 1974 oblikovali delegacije in konferenco delegacij za organizirano soudeležbo delavcev pri odločanju v občinski skupščini in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti. V istem obdobju oz. v začetku 1975. leta beležimo obenem novo organiziranje sindikata, ki se v skladu z našo samoupravno organiziranostjo prav tako oblikuje v osnovne organizacije, na ravni delovne organizacije pa poveže v konferenco. V tem obdobju smo poleg nove statusne samoupravne zakonodaje nanovo uredili tudi celotno področje odnosov iz medsebojnih delovnih razmerij. Takoj za tem, v letu 1976, smo izvršili obširno analizo naših samoupravnih razmer z vidika zakona o združenem delu in v letu 1977 nato na tej podlagi sprejeli natančen program za izvedbo določb zakona o združenem delu. Pri tem smo ponovno proučili pogoje za organiziranje TOZD, obenem pa se tvorno zavzeli za naše samoupravno, delovno-poslovno in dohodkovno povezovanje v ustreznih oblikah združevanja dela in sredstev, še posebej tudi z or-

ganiziranjem temeljne banke v Domžalah. Pri tem je bila naša samoupravna aktivnost v drugi polovici lanskega leta zelo aktivna, ko smo na referendumih sprejeli nove statute in nove temeljne akte — samoupravne sporazume o združevanju dela v TOZD ter akte, s katerimi smo v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu v celoti nanovo uredili naše dohodkovne odnose, tako med TOZD pri pridobivanju dohodka kot med TOZD in delovno skupnostjo za opravljanje del skupnega pomena pri svobodni menjavi dela kakor tudi na področju razporejanja dohodka in delitve osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe.

Sočasno s to razgibano samoupravno dejavnostjo so v tem obdobju nastajale pomembne statusne spremembe, ki so bile povezane z novo organiziranostjo in gospodarskim razvojem delovne organizacije kakor tudi z reševanjem širše gospodarske problematike v okviru občine. Tako smo v Pečah, kot manj razvitem predelu občine, že v drugi polovici leta 1973 ustanovili obrat konfekcije, nato pa v letu 1976 pripojili bivšo Opekarno Radomlje in bivše obrtno podjetje Slamnik, Mengeš, katerih sanacija z ustrežno proizvodno poslovno presusmeritvijo je bila v takratnem obdobju neogibna. Razvoj naše delovne organizacije v tem obdobju pa je presegel tudi občinske in republiške meje. Leta 1975 smo v okviru programa sanacije bivšega podjetja Rog, Novo mesto organizirali v Mokronogu obrat konfekcije in na tem manj razvitem področju naše republike razvili družbeno pomembno proizvodno dejavnost, proizvodnjo, ki je prav na tem področju interesantna. Po drugi strani smo v okviru uresničevanja našega razvojnega programa širjenja malo-prodajne mreže letos odprli najodobnejše urejeno prodajalno naših specializiranih izdelkov v Beogradu, s čimer smo storili prvi korak pri našem neposrednem uveljavljanju na enotnem jugoslovanskem tržišču.

Vse omenjene ustanovitve novih obratov oz. delovnih in poslovnih enot pa so v tem obdobju predstavljale le del pomembnejših investicij. Drugi del teh investicij je bil vložen v modernizacijo in razvoj tehnoloških postopkov ter izgradnjo naprav za varstvo okolja. Tako je bil v tem obdobju po kompletni rekonstrukciji obrata predilnice dejansko v celoti obnoven oz. na novo zgrajen in opremljen obrat barvarne. Opravljena je bila modernizacija tkalnice, ki doživlja letos pomembno etapo z rekonstrukcijo prostorov, iz katerih se je preselila dosedanja konfekcijska dejavnost v Jaršah v prostore, ki jih danes odpiramo. Prav tako so se v tem obdobju dodatno nabavljale nove naprave in stroji za predilnico. Istočasno je bila zgrajena nova trafo postaja. Zaradi rešitve problema odpadnih voda je bila v tem obdobju postavljena nova sodobna čistilna naprava in izvedena njena povezava s kolektorjem, ki je bil zgrajen v okviru občin Domžale—Kamnik. Vse te investi-

Tov. direktor: »... odpiram nove obrate konfekcije v Radomljah...«

cije, ki jih lahko na tem mestu le skrajno površno opišem, so bile samo od leta 1974 dalje izvedene v skupni vrednosti 123 milijonov dinarjev.

Vsa ta nova vlaganja so, to lahko pogumno trdim, v celoti spremenila podobo INDUPLATI. Danes praktično ni več obrata, ki ne bi bil vsaj v zadnjih desetih letih moderniziran. S tem je INDUPLATI, ki ima v svoji sestavi 4 temeljne organizacije, postal danes sodobno opremljena delovna organizacija. Obenem s to modernizacijo pa se širi in razvija tudi proizvodni program INDUPLATI na nove za tržišče interesantne proizvode posebnega pomena. Prav izgradnja teh obratov konfekcije v Radomljah danes organizacijsko in proizvodno zaokroža pomembno razvojno etapo INDUPLATI. Z organizacijo proizvodnje v teh novih obratih se tako formalno organizacijsko kot dejansko proizvodno dovršuje razvoj četrte temeljne organizacije v INDUPLATI TOZD Konfekcija, katere sedež so tudi postale Radomlje. Obenem se s pričetkom proizvodnje v teh obratih sedaj uresničujejo širše možnosti za realizacijo novih proizvodov, ki se že pomembno uveljavljajo na tržišču in ki dajejo novo obeležje proizvodni dejavnosti INDUPLATI.

INDUPLATI ima že dolgoletno tradicijo pri kreiranju in razvijanju svojih proizvodov. Lahko rečem, da si je INDUPLATI na tem področju že pridobil sloves tako doma kot v tujini. Z našimi izdelki smo uspeli prodreti na najzahtevnejša tržišča, tako zlasti v Skandinavijo. Pri izvozu, ki mu posvečamo posebno pozornost, se usmerjamo tako rekoč izključno na konvertibilna področja, obenem pa iščemo tudi možnosti za nastop na tržiščih dežel v razvoju. Tako nam že uspeva zbujati zanimanje na tržiščih arabskih držav, in sicer ravno s specializiranimi proizvodi, katerih proizvodnji so namenjeni obrati, ki jih danes odpiramo.

Tako intenziven razvoj je zvezan z velikimi bremenmi, ki jih v prvi vrsti prenaša kolektiv. Pri tem ni odveč pouda-

riti, da dosegamo takšen razvoj v okviru tekstilne panoge, katere družbeni položaj je podrejen. Zaradi tega so ti uspehi še tem pomembnejši, saj pričajo, da je ocena o neperspektivnosti tekstilne industrije lahko močno zgrešena in neupravičena. Nimam namena na tem mestu poudarjati družbenega pomena tekstilne industrije, ki dejansko rešuje problem zaposlovanja žena in ki pomembno vpliva na dvig našega družbenega standarda. Poudarim naj le, da je absolutno nujno, da računamo s tekstilno industrijo tudi kot s perspektivno gospodarsko dejavnostjo — seveda ob pogoju njene pravilne proizvodno-poslovne usmeritve — in ji zato odmerimo ustrezno mesto v naših družbenih planih ter nudimo potrebno družbeno podporo. Se posebej v okviru naše občine, v kateri sodi pomemben del industrije v tekstilno panogo, tako po družbenem proizvodstvu, dohodku kot tudi po številu zaposlenih, je potrebno, da ima ta industrija enakovreden položaj z drugimi panogami.

Danes je že nesporno ugotovljeno spoznanje, da tekstilna industrija v resnici ni delovno intenzivna, marveč da se razvija v izrazito kapitalno intenzivno panogo. To ugotovitev nam dovolj zgovorno ponazarja že podatek, da dosega v tekstilni industriji pri njeni današnji sodobni opremljenosti cena posameznega proizvodnega delovnega mesta že vrednost 10 milijonov dinarjev in več. Jasno je, da takšna sodobna tekstilna industrija nima več nobene zveze s podobo te industrije, kakršna je bila še pred nekaj desetletji in kakršna danes marsikje ne utemeljeno še prevladuje v naši zavesti.

Splošno znano je, da se tekstilna industrija bori s posebnimi problemi, od katerih prav gotovo niso najmanjši problemi izostankov zaradi bolniškega staleža, porodniške, varstva otrok, odprave nočne izmene oz. po drugi strani možnosti organiziranja tretje izmene, se pravi s problemi, ki so značilni za to industrijo, ker zaposluje največje število žena. Reševanje teh problemov pa je seveda še kako pomembno ne le s stališča posameznih organizacij združenega dela oz. tekstilne industrije, marveč tudi s stališča širše družbene skupnosti. Pri tem pa lahko mnogokrat ugotavljamo, da ostaja tekstilna industrija pri reše-

vanju teh problemov največkrat osamljena. Se več, dejstvo je, da je prav zaradi zgrešene podobe o tekstilni industriji in nerazumevanja njenega velikega družbenega pomena ta industrija dodatno udarjena s posameznimi gospodarskimi ukrepi. Tako so na primer za tekstilno industrijo predpisane največje obremenitve pri dajanju sredstev za manj razvita področja, dalje veljajo zanjo velike uvozne restrikcije in je sploh podvržena režimom, ki so destimulativni, kar vse pomembno vpliva na možnosti njenega pridobivanja dohodka in s tem na njene poslovne rezultate.

Prav gotovo smo lahko na naše uspehe v preteklem obdobju ponosni. Ti uspehi nam dokazujejo, da ima INDUPLATI jasno začrtano pot razvoja. Prav tako je tudi danes popolnoma jasno, da INDUPLATI ne morejo omajati posamezne težave ali nihanja v gospodarskem poslovanju. Zavedati pa se moramo, kot nas tudi izkušnja preteklih let uči, da se moramo pri premagovanju težav opreti predvsem na lastne sile. Le z dobrim in kvalitetnim delom, pravilnim odnosom do dela, sodelavcev in družbene lastnine, bomo lahko dosegali dobre poslovne rezultate, s tem pa tudi nadaljevali zastavljeno pot razvoja. Dosledno uresničevanje letos sprejetega programa ukrepov za racionalizacijo poslovanja je obveznost vsakega člana kolektiva, še posebej pa vseh odgovornih delavcev.

Nedvomno je razvoj INDUPLATI pomemben tudi za družbeno in gospodarsko življenje v občini, še posebej pa v krajevnih skupnostih, kjer se nahajajo njene TOZD oz. njihovi obrati. Sodelovanje kolektiva in organov ter predstavnikov občine in krajevnih skupnosti je bilo vselej pristno in dobro. Le v okviru takšnega sodelovanja so tudi možni delovni uspehi in napredek družbenega standarda. Tudi izgradnja novih obratov konfekcije v Radomljah je plod takšnega sodelovanja. Z njihovo izgradnjo se je uresničila investicija, ki tudi na ravni občine ni nepomembna. Zato lahko rečem, da z današnjo otvoritvijo teh obratov prisostvujemo dogodku, ki ni le pomemben v gospodarskem življenju kolektiva INDUPLATI in krajevne skupnosti Radomlje, marveč tudi v okviru gospodarstva občine.

S tem odpiram nove obrate konfekcije v Radomljah in vabim vse navzoče, da si jih ogledajo po končanem programu proslave.

Na koncu naj izrečem prisrčne čestitke vsem našim delovnim jubilarantom, tako tistim, ki so dopolnili svoje delovne jubileje v preteklih letih, kot tistim, ki so jih dopolnili letos in ki jih danes praznujejo. S svojim dolgoletnim delom in resnično zvestobo kolektivu INDUPLATI so ti delavci kar največ prispevali k današnjemu razvoju INDUPLATI. Tudi danes so tisti steber, ki nosi najtežja bremena in na katerem sloni prihodnost kolektiva. Priznanja, ki jim jih ob njihovem prazniku podeljuje kolektiv, so le skromna zahvala za vse njihove napore in žrtve — vendar pa, čeprav skromna, zato tembolj iskrena in topla.

Bronasta plaketa z znakom za Staneta Krambergerja

V sredini: 1. direktor nekdanje Opekarne Janče Šraj (levi) in Rajko Hafner, ravnatelj OS Radomlje

Navdušeno so ploskali našim jubilarantom ob podelitvi diplom

Misli naših gostov

FRANC REBERNIK, nekdanji teh. dir. Induplati:

Človek z začudenjem gleda, kaj vse se je v zadnjih letih tu ustvarilo. V Induplati sem delal že pred vojno in vem kako je šlo počasi do novosti. Večina delavcev, ki te dosežke danes uživajo, ne pozna razlik med takratnimi razmerami in današnjimi oz. jih ni občutila.

Osebo sem zelo vesel nad temi uspehi in želim celotnemu kolektivu, da še trdneje poveže svoje sile.

KAMILO MARINC, nekdanji direktor (20 let) Induplati:

Letos je minilo deset let, kar sem zapustil Induplati, vendar sem vsa leta spremljal njen razvoj. V teh desetih letih je tovarna naredila velik korak v razvoju in jo je težko prepoznati. Ljudje so v tem času naredili veliko novega. Vsi tisti zaslужni delavci, ki so dobili danes občinsko priznanje in tovarniška priznanja izpričujejo veliko pripadnost temu kolektivu.

Mene pa vežejo z njim tako dragi spomini, da vedno rad pridem v to okolje. Ljudje me še vedno sprejmejo kot da bi bil njihov član kolektiva.

JANČE ŠRAJ, nekdanji direktor Opekarne Radomlje:

Opekarna je bila ustanovljena 1905. leta. Takrat so bili drugačni časi. Z našimi izdelki smo težko prodrli. Imeli smo tudi po pol milijona kosov opeke pa jih nismo mogli prodati. Vse do 1. svet. vojne in tudi še po njej je imel tuji kapital protekcijo, mi pa smo bili zapostavljeni.

To, kar je sedaj na tem mestu je nekaj čudovitega.

Ni primerjave s pogoji dela v nekdanji opekarni, kjer je vladala neznosna vročina, prah in pepel in pogoji dela v teh novih prostorih z neprimerno lažjo industrijo kot je konfekcija.

VILI NASTRAN, nekdanji direktor Opekarne Radomlje:

Jaz sem Opekarno 'spravil gor' in včasih so mi zato spomini nanjo tudi boleči.

Najvažneje je, da so delavci preskrbljeni, da delo teče nemoteno naprej, čeprav v okrilju druge industrijske panoge.

To, kar so sedaj naredili je res v redu. Tudi za nadaljnjo izgradnjo je prostora še dovolj. Lokacija sama je primerna za industrijo, saj ima veliko vode, ki pa še ni dovolj izkoriščena. Kraj sam je lep, čist in na svežem zraku.

Rad bi omenil še to:

Pod veliko lipo, ki stoji pri vhodu v nekdanjo Opekarno Radomlje je še zakopana steklenica z listino, na kateri je datum, ko so delavci prevzeli Opekarno v svoje roke (1952. l.).

JOŽE JERMAN, nekdanji direktor Opekarne:

Z otvoritvijo obrata konfekcije za Radomljane boljše ne more biti kot je. Zaradi opeke je pa škoda, da so prenehali s to dejavnostjo, ker je bila na tem področju edina. Še zlasti škoda je, ker je tu v okolici še ogromno gline.

Za Induplati je pa ta investicija samo pohvalna. Še zlasti, ker vam

je uspelo v kratkem času zaključiti rekonstrukcijo. Občutek imam, da bodo delavci zadovoljni, ko bo vse steklo kot mora. Za krajane predstavlja ta rekonstrukcija velik preobrat — iz zelo fizičnega težkega, umazanega dela v sorazmerno veliko lažjo industrijo.

Spominjam se, kako je imel delavec, ki je žgal opeko od prahu, pepela in potu, od tega, ko je vlekel žgano opeko iz ognja, po hrbtu debelo plast umazanije, da so mu jo s trsko strgali s hrbta. Za tako težaško delo je moral biti delavec zdrav in močan. Zenska delovna sila sploh ni prišla v poštev.

MARJAN KOPITAR, predsednik obč. sveta ZSS:

Pridružujem se čestitkam ob 55-letnici Induplati in otvoritvi novega obrata konfekcije.

Današnji dogodek izpričuje odraz kolektiva, ki ve kaj hoče. Dejansko se bo tekstilna industrija, ki se še danes marsikje bori s pretežno zastarelimi tehnologijami v proizvodnji, obdržala in pridrla na zahtevni tržišča predvsem z lastnim vlaganjem v nove tehnološke postopke.

To kar je danes zgrajeno v Radomljah, je poseben dosežek, na katerega so delavci Induplati lahko ponosni. Prepričan sem, da je pot po kateri se usmerja kolektiv Induplati pravilna oz. taka, kot jo zahteva od nas naš Zakon o združenem delu in naša socialistična samouprava.

Pri nadaljnjem delu želim kolektivu Induplati veliko delovnih uspehov.

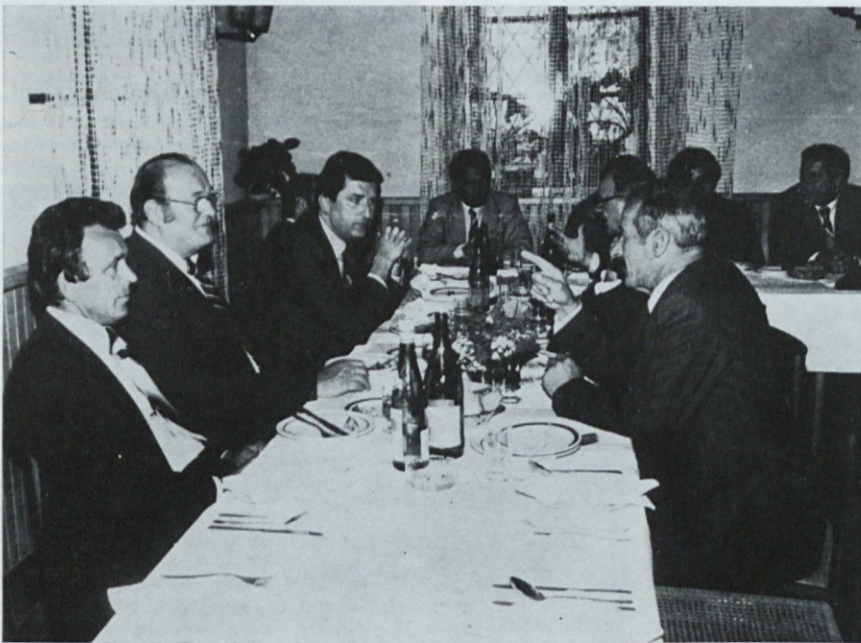
JOŽE SNOJ, predsednik SZDL KS Radomlje, direktor Emona Centromerur:

Če bo DO Induplati sledila načrtani poti do sedaj, ima zagotovljeno prihodnost. Zaokrožen asortiman in čedalje večje kapacitete jo že silijo preko jugoslovanskih meja.

V tem se bo poleg napredov, ki jih sama vlaga lahko naslonila na dosežanje poslovne partnerje, s katerimi je poslovno in samoupravno povezana. S skupnimi močmi bo tako lahko prodrla v še povečanem obsegu na evropski ter ameriški trg in še v države v razvoju. Ena od takih možnosti je tudi preko Emone, katera je s priključitvijo in reorganizacijo postala močnejša, saj je pridobila kadre, ki to dejavnost poznajo. Del teh kadrov je bil tudi v Centromerurju, ki formira z novim letom enotno zunanjo trgovino in enotno grosistično trgovino v okviru Emone. Skupno z interno banko, ki je povezana z Ljubljansko banko z vsemi velikimi bankami, bo tako dovolj močna, da se skupno organizira za bolj komplcirane posle, ki jih zahteva današnji čas.

Priporočam, da se Induplati Jariše poveže z novo organizirano Emono, podobno za nastop v državah v razvoju, kjer ima Emona že podjetja ali predstavništva.

V imenu Emone želim kolektivu še mnogo poslovnih uspehov, ki bodo vzor nam ostalim.

Levo: M. Kopitar, S. Rihtar, V. Držanič, K. Marinc; desno: J. Zanoškar, B. Kocbek in J. Snoj; zadaj: A. Orehek, A. Klemenc, F. Marinšek, E. Peternejl.

O „svojem“ priznanju

Po prejemu občinskega priznanja je tov. Dana Pavlin povedala:

Svojega občinskega priznanja sem zelo vesela.

Poleg dela, ki ga opravljam v službi kot referent za uvoz in ki ga ni malo, sem bila 4 leta vodja delegacije za delegiranje delegatov v skupščine SIS, delegatka naše DO v SIS za otroško varstvo, bila pa sem tudi član DS DO in še prej Sveta DSSS.

Kot vodja delegacije sem se trudila, da so naši delegati pravočasno prejeli gradiva za vsako sejo, da so bili čimbolje obveščeni in da so se udeleževali sej posameznih interesnih skupnosti.

Povem vam, da vselej to ni bilo lahko. Delegatsko mesto so sicer sprejeli, vendar je bilo včasih težko najti delegata, ki bi šel na določeno sejo. Bilo je vse polno pomislov oz. zadržkov (prevoz, bolniška, dopust, nujno delo v službi itd.). Vendar sem se trudila, da seje na Občini, zaradi naših delegatov ne bi bile nesklepčne. Dva ali pa trije delegati so nas redno zastopali na večini sej. Nekatere delegate pa moram prav pohvaliti, ker so se zavedali svoje dolžnosti in so bili vedno pripravljeni sodelovati.

Ponovno poudarjam, da sem tega priznanja zelo vesela in da mi bo v spodbudo za naprej, tako v tovarni kot tudi na drugih področjih.

Pa še to:

Pri ogledu obrata v Radomljah sem bila zelo presenečena nad njegovo novo in moderno podobo, saj sem bila tu po dolgih letih.

Delavcem, ki tu delajo in tudi ostalim želim pri nadaljnjem delu še veliko delovnih uspehov!

OBČINSKA PRIZNANJA NAŠIM DELAVCEM

Na proslavi 55-letnice tovarne Induplati in otvoritve obrata TOZD Konfekcije v Radomljah so bila nekaterim našim delavcem podeljena občinska priznanja za trud in požrtvovalno delo na različnih področjih družbeno političnega življenja v občini.

Najvišji občinski priznanji RED ZA ZASLUGE sta dobila tov. direktor Srečo Bergant, dipl. ing. in tov. Stane Marolt.

Tov. Ladu Zabukovcu, ing., je bila že ob občinskem prazniku dodeljena, a na proslavi podeljena MEDALJA ZA ZASLUGE (srebrno odličje).

PLAKETO Z ZNAKOM (bronasto odličje) pa so dobili:

Francka Marinšek, Dana Pavlin, Stefan Mrvar in Stane Kramberger.

Vsem nagrajencem še enkrat čestitamo!

Uredništvo Konoplana

MAKRFIX — STROJČEK ZA OZNAČEVANJE NAPAK

Skrajšanje časa steka blaga preko kontrolne mize ob istočasnem zmanjšanju števila delavcev pri tem delu, je nujna našega časa. To vprašanje je prisotno v vseh tekstilnih tovarnah ne oziraje se na to ali izdelujejo tkanine, pletenine ali talne obloge.

Neko ustrezno rešitev je našla tovarna Manschnr iz Viersena. Poleg vrste najsodobnejših strojev za tekstilno industrijo so v Viersenu izdelali sodoben strojček za označevanje napak in ga imenovali »markfix 5«.

Markfix 5 dela popolnoma avtomatsko. Majhen motor poišče voz in ga preveže takoj, ko pritisnemo na gumb na strojčku.

Omenjeni označevalec napak v tekstilnih izdelkih je lahek po teži in zelo priročen za rabo in je označevanje napak z njim enostavno delo, ki je opravljeno v pol krajšem času, kot je bilo to potrebno doslej. Kljub vsemu, tako pravi strokovna literatura, je izdelan solidno, kar zagotavlja zanesljivo delovanje tudi pri nenehni uporabi.

Markfix 5 je izdelek preciznih Švicarjev, pravi na koncu objava v strokovnem časopisu TPI 7/1978, iz katerega smo prevedli to novico.

O. L.

Jubilanti

10 LET DEL. DOBE V TOVARNI
TOZD Proizvodnja izd. iz sint. vlakn:

Peterka Nande
Kotnik Janez
Marinček Vladimir
Zalokar Olga
Kušar Vinko

TOZD Konfekcija Radomlje:
Brojan Helena
Rainer Janez

TOZD Restavracija in poč. dom.
Juras Katarina

20 LET DEL. DOBE V TOVARNI

TOZD Proizvodnja
Alešovec Marija
Cajhen Štefka
Florjančič Marija
Cerar Marija
Gol Ana
Hribar Elizabeta
Mihelčič Jožefa
Pivc Marija
Starin Vida
Avbelj Pepca
Bolhar Karolina
Gerčar Jože
Korošec Rozalija
Lisjak Elizabeta
Merčon Marija
Šarc Antonija
Knep Ana
Plevel Marija
Sevnik Ana
Vidergar Anton
Slapšak Marjan

TOZD Konfekcija Radomlje:

Kranjc Rozalija
Malus Alojzija
Oštir Marija
Gorjup Erika
Korošec Doroteja
Andrejka Alfonz
Šimic Miro
Oražem Janez

TOZD Rest. in poč. domovi:
Kramberger Stane

30 LET V INDUPLATI

TOZD Proizvodnja:
Avbelj Marija
Černohorski Marija
Gergar Ljuba
Korbar Julka
Unger Katarina
Benda Marija
Božič Valči
Podgoršek Kati
Postržin Mara
Šimenc Vida
Bulič Adela
Hribar Albin
Kramberger Ludvik
Levtar Franciška
Marinček Ivka
Zagar Antonija
Zučko Milena
Giovannelli Lovro
Ručigaj Jernej

TOZD Konfekcija Radomlje:
Zupan Pavla
Veseli Pavla

Benificiran staž?

Mesec september je bil v znamenju praznovanj jubilejev — 150-letnice tekstilne industrije Slovenije, 55-letnice naše tovarne in obletnice naših delavcev, ki so že 10, 20 in 30 let v tem kolektivu. Prav njim in tistim, ki so že odšli v zaslužni pokoj, se moramo zahvaliti za vse kar imamo danes.

Pogovarjala sem se z nekaterimi med njimi in povedali so mi tole:

IVANA RUČIGAJ:

V tovarni delam 20 let. Ko sem prišla, je bilo v tovarni še vse za starelo. Danes imamo večinoma moderne stroje, celo najmodernejše, urejene prostore, klimatske naprave in podobno.

Odmosi med ljudmi pa so bili včasih bolj pristrčni. Bolj smo se poznali in bolj smo bili prijatelji.

Takrat smo starejše delavke spoštovali. Bile so nam za vzgled. Mlajše delavke pa smo bile vesele, če so nam kaj pokazale v zvezi z delom, če so nas poučile.

Danes pa tega skoraj ni več...

O današnji proslavi lahko rečem, da je bila lepo pripravljena. Novi prostori konfekcije v Radomljah so mi zelo všeč. Vse je bilo lepo čisto in pospravljeno. Res so se potrudili!

PLEVEL MIMI:

Tudi jaz sem že 20 let v tovarni. Kar sem slišala pri kolegici, je vse res.

Z mojstri in obratovodji sem zelo zadovoljna. Dobro smo se razumeli vseh 20 let. Bili so pripravljeni narediti uslugo, če se je le dalo.

ANČKA KNEP:

Delam v adjustirni. Že deset let. Prej sem delala deset let in pol v tkalnici na starih strojih. V adjustirni sem začela potem, ko so stare stroje v tkalnici nadomestili z novimi in niso več rabili toliko delavk.

Vem, da sedaj rabijo za tkalnico delavke, a ne bi šla več nazaj. Takrat sem bila rada, sedaj pa čutim, da tistega dela ne bi več zmogla. Tam je le težaško delo. Zahteva mladega, zdravega človeka.

PAVLA VESEL:

Delam v oddelku kovinskih konstrukcij v novem obratu v Radomljah. Tam mi je všeč, edino s prevozom imam problem, ker moram presedat avtobuse. Iz Trzina se peljem do Domžal, tam peresedem na avtobus za Radomlje, iz križišča v Radomljah pa do obrata grem peš.

Sem pa s svojim delom zadovoljna.

Včasih sem delala v mokri predilnici... 18 let. Ko so moko predilnico preuredili oz. ukinili, smo delavke, ki smo tam delale lahko izbirale dela v drugih obratih. No,

jaz sem šla v oddelek, kjer delam sedaj že 12 let.

MARJAN SLAPŠAK:

Mogoče je danes priložnost, še zlasti, ko letos praznujemo 150-letnico tekstilne industrije Slovenije, da spet spregovorim o večkrat že omenjenem benificiranem stažu za delavce tekstilne industrije.

Tiste jubilentke, ki danes praznujejo 20 in 30 let delovne dobe v Induplati in še marsikdo od nas, se spominja takratnih pogojev dela tekstilnih delavcev — pa ne samo v naši tovarni, ampak v celotni tekstilni industriji.

Konkretno v naši tovarni se spominjamo pogojev v stari barvarni v tolikokrat že omenjeni mokri predilnici, starejše delavke se bodo spomnile pogojev dela v nekdanjem jadrinskem oddelku, v tkalnici, kjer so bili stroji z nevarnimi transmisijskimi pogoni, zaradi česar je bilo veliko obratnih nesreč.

Poleg teh težkih pogojev dela je bil takrat 48-urni delovni teden, delalo pa se je v treh in celo štirih izmenah (tudi ob nedeljah). Torej so imeli delavci zelo malo prostega časa!

Obstajajo statistični podatki v republiškem merilu, da potrebujejo danes veliko več zdravniške pomoči prav delavci tekstilne industrije, ki so delali v omenjenih pogojih dela. Veliko pa jih je, ki morajo zaradi boleznih predčasno v pokoj — invalidsko.

Z vsem povedanim utemeljujem predlog o benificiranem stažu in ga podpiram. Povedati moram, da gre pri tem seveda za enkratno dejanje, saj benificiran staž za naslednja leta praktično ne pride v poštev, ker so se pogoji dela izboljšali.

Na koncu pa še želja enega najstarejših delavcev v Induplati, ki pa ni med letošnjimi jubilanti; saj je tridesetletnico praznoval že pred šestimi leti:

Našemu kolektivu želim še mnogo delovnih uspehov, da bi se tovarna razvijala s takim hitrim tempom kot doslej in s še veliko več delovne discipline.

Dobro razpoloženi so jubilanti obujali spomine in delali načrte za prihodnost

MEDNARODNI SEJEM TEKSTILA V KARTUMU

Od 2. do 10. novembra bo v glavnem mestu Sudana v Kartumu mednarodni sejem tekstila, za katerega se v krogih tekstilcev zelo zanimajo. Sudanci želijo povečati proizvodnjo tkanin na 310 milijonov metrov in proizvodnjo preje na 30.000 ton. Bilo bi zanimivo videti ta sejem!

Slovesnost v Ajdovščini

16. septembra sta se odvijali dve za nas pomembni prireditvi. Praznovali smo 55-letnico ustanovitve naše OZD, istočasno pa je bila tudi osrednja slovesnost ob 150-letnici začetka tekstilne industrije na slovenskem v Ajdovščini, kamor so prišli delegati iz vseh tekstilnih tovarn Slovenije. Iz naše DO se nas je udeležilo 39 delavcev, pa bivam rada v grobem posredovala potek prireditve in seveda vtise.

Bila sem v skupini še s tremi mladinci — s Tatjano, Jožetom in Brankom — tako, da je bilo ves čas prijetno. Pot skozi Ljubljano, ki je trajala celo uro in pol, je v klepetu hitro minila, ob glasbi in opazovanju drugih potnikov.

Žal smo zaradi zastoja v Ljubljani prispeli v lepo okrašeno mesto na Primorskem, ki nas je že na začetku pozdravilo z napisom dobrodošlice, nekoliko prepozno, zato smo začetek proslave zamudili. Vsi prekuhani — bila je namreč prava poletna vročina — smo se napotili proti proslavnemu prostoru, ki ga zares ni bilo težko najti, saj so delegati v manjših skupinah še vedno prihajali, pa tudi godba je postajala čedalje bolj glasna. Ploščad na Titovem trgu, kjer je vrelo ljudi v živahnem pogovoru, je bila lepo okrašena z zastavami in s cvetjem. Ujeli smo ravno govor tov. Vinka Hafnerja, ki je razlagal zgodovino tekstilne industrije od začetga predenja oziroma tkanja do danes. Predsem kritično je ocenil današnjo tekstilno dejavnost, ki ne dosega zadovoljive produktivnosti, saj je tekstilna industrija obremenjena z dajatvami in zunanjetrgovinskimi omejitvami, pa tudi kvalifikacijska struktura je zelo nizka (na 160 zaposlenih samo 1 strokovnjak). Temu primerni so tudi OD delavcev.

Naj povem po pravici, da ves govor nisem poslušala preveč intenzivno, saj te množica s svojo živahnostjo še bolj pritegne. In tako sem se tudi sama ozirala po okoličih. Srečala sem znanca iz Domžal — to je bilo presenečenje in smeh!

Pa sem zopet ujela besede tov. Vinka Hafnerja, ki je tedaj govoril, da je tekstilna industrija v manjši krizi (in to je svetovni pojav), ki pa ni neresljiva. Tov. Hafner vidi rešitev v vzgoji strokovnih kadrov; ti bi bolje uskladjali delo z najsoodobnejšimi stroji in tehnologijo. Čeprav je kritično ocenil trenutni položaj, je govor zaključil s čestitkami in pohvalami za kljub vsemu dosežen velik napredek v tekstilni industriji. Po končanem govoru je zapel zbor Srečka Kosovela iz

Ajdovščine, člani dramske skupine iz Nove Gorice pa so povedali nekaj verzov na tkalsko oz. tekstilno tematiko.

Vsi smo se najbolj razveselili nastopa folklorne skupine Tine Rožanc iz Ljubljane. Zaplesali so tri temperamentne plesne z bratskega juga in še nas spravili v ritem. Naj-

bolj razporeženi gledalci so tudi sami zaplesali kolo in jih skušali posnemati, tiste, ki so sedeli, pa je menda tudi privzdigovalo s stolov. Po tem skoraj enournem nastopu se je zaključila uradna počastitev 150-letnice tekstilne industrije.

(Nadaljevanje na 11. str.)

Posvet predsednikov in sekretarjev OZSMS

V torek, dne 26. septembra 1978 ob 17. uri je bil v prostorih restavracije Pri pošti posvet predsednikov in sekretarjev osnovnih organizacij ZSMS. Posveta so se udeležili predstavniki OO ZSMS osnovnih in srednjih šol ter delovnih organizacij, otvoril in vodil pa ga je sekretar OK ZSMS Domžale REPNIK MATJAZ.

Na sestanku smo potrdili sklep, da se na 10. kongres ZSMS pošlje tov. Humar Romana, na 10. kongres ZSMJ pa tov. Arnuš Francija kot najbolj aktivna člana domžalske mladine.

Referate za kongres so pripravili:

Smrdelj Just — obravnavala bo problem mladine v OO ZSMS;

Gubenšek Sonja — bo pripravila referat na temo vzgoja — izobraževanje — kultura — znanost mladine.

Lipovšek Igor — obravnavala bo probleme financiranja OO ZSMS.

Humar Roman — preživljanje prostega časa, ki naj bi bilo čim bolj aktivno.

Repnik Matjaž — kadrovska politika, mladina v osnovnih šolah naj bi dobila vpogled v delovanje družbenih organizmov, v politični sistem in se zavedala svojih dolžnosti.

Referati vseh delegatov Slovenije bodo pregledani in izbrani po temah, da si ne bodo preveč podobni.

Tudi predstavniki OO ZSMS smo podali poročilo o delu. V glavnem smo poročali o izpeljanih delovnih akcijah, bolj pridni pa so že obravnavali program v zvezi z 10. kongresom mladine, ki bo v Novi Gorici. S pozivom na večjo aktivnost in resnost je Matjaž Repnik sestanek zaključil.

B. Pavlič

Nepričakovana delovna akcija

V ponedeljek, 11. septembra dobimo čisto nepričakovano nalogo, da se mora do sobote prepleskati ostrejšje lope — parkirnega prostora v Radomljah. Namreč tam naj bi bila proslava ob 55-letnici obstoja naše delovne organizacije in pa otvoritev novega obrata TOZD KONFEKCIJA.

Obvestili smo mladinke in mladince, da bomo v torek popoldan pričeli z delom. Prvi dan nas je bilo 14. Lepa številka, ker smo imeli zares malo časa za pripravo. Malo po 14. uri smo začeli z delom. Po zibajočih se lestvah in z neprimernimi čopiči smo pogumno pričeli. Odgovorni delavci, ki so bili pooblašeni, da nam bodo preskrbeli ustrezno strokovno pomoč in postavili odre ali pa vsaj primerne lestve, tega očitno tudi niso utegnili. Pa kljub vsemu nam je šlo delo hitro od rok in malo pred 18. uro je začelo primanjkovati sandolina, pa

smo si rekli: »Danes smo naredili dovolj, bomo pa še jutri naprej«. Bili smo prepričani, da smo si zaslужili vsaj malico, toda ker je ni bilo, smo užaljeni odšli domov (malico je naročila tajnica naše OO ZSMS in smo jo nameravali sami plačati). Naslednji dan pa se delovne akcije ni nihče udeležil, najbrž zaradi okoliščin prejšnjega dne.

V četrtek je bilo malo bolje. Akcije so se udeležili 4 mladinci in pa tov. Kavka kot strokovna pomoč. V petek nismo več pleskali, ker je bilo dovolj dela še z ureditvijo odra in pripravo okolja.

Ob organiziranju podobnih akcij bi bilo iz strani mladinske organizacije zaželeno, da delavci, ki so odgovorni za izpeljavo akcije, zagotovijo vse kar je potrebno za uspešno in varno delo.

Za konec pa bi se rada vsem, ki so se akcije udeležili, lepo zahvalila.

Marinka

V Rakovem Škocjanu in Postojnski jami

Letos so bili naši upokojenci v Rakovem Škocjanu in Postojnski jami oz. na gradu Snežniku

V petek, 8. septembra letos se je pred vratarnico Induplati v Jaršah zbralo 240 naših upokojencev. Kot vsako leto, so jih tudi letos spremljali predstavniki družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in DO.

Mnogi so bili prvič v Rakovem Škocjanu. Nekateri so mislili, da bomo šli v Škocjan pri Krtini, drugi na Dolenjsko ali v Škocjanske jame.

Reš, izbrali ste tak lep miren kraj, biser Slovenske zemlje, kamor ne zahaja reka turistov.

Bilo nas je res veliko, ko smo se sešli pred tovarno, od koder smo šli gledat nov obrat v Radomljah. Tam je res lepo urejeno, in mnogo je kolektiv moral vložiti v to veliko pridobitev. Iz Radomelj se je 5 avtobusov odpeljalo proti Notranjski. V Uncu smo iz avtomobilske ceste zavili proti Rakovem Škocjanu.

Sredi lepe gozdne jase stoji dom oz. motel, pred katerim je velik prostor za goste. Pod velikimi jolkami so naši gostitelji že imeli svo-

jo kuhinjo in seveda dobro kapljičo. Kako lepo je dišalo po golažu in kako je bil dober, še posebno v družbi starih prijateljev!

Vodstvo nam je pripravilo prijetno presenečenje, ko nas je uprasha-lo, ali želimo na grad Snežnik ali v Postojnsko jamo.

Dva avtobusa sta šla v Postojnsko jamo, trije pa v grad Snežnik. Grad je lepo opremljen s starinskim pohištvom, orožjem, lepimi slikami, kamini in lovskimi trofejami. Okoli gradu je jarek z vodo in močnim obzidjem, tako da so bili gospoda na varnem.

Popoldan smo se vrnili k našim kuharjem. Kako je lepo dišalo, ko smo stopili z avtobusov! Tak zrak, pa duh po pečenki, ražnjičih, čevapčičih in pa prijazna strežba, so

Zelo smo srečni in zadovoljni, ker ste nas tako lepo sprejeli in nam omogočili ta čudovit izlet in dan. Lepo se zahvaljujemo in želimo kolektivu INDUPLATI, to je naši tovarni, še mnogo uspehov in da bi se še velikokrat srečali.

Pepca Kokalj
Ljudmila Grile
Jože Grile
Francka Kralj
Ivana Stopar
Johana Hafner

napravili družbo zares veselo! Oglasila se je stara domača pesem in one iz težkih partizanskih dni.

Res, hvala za to lepo srečanje. Hvale celemu kolektivu. Strežnemu osebju in prvi pomoči. Sploh je bila celotna organizacija odlična in vreme čudovito, tako da smo bili res zadovoljni.

Upokojenec
Edi Rojc

Smo vsi?

Rakov Škocjan, golaž že nesejo!

Včasih sok najbolj odžeja...

Na kaj mislijo?

Še podpis na razglednice...

O počitniškem domu v Umagu ob koncu sezone

Rezervacije:

Rezervacije za člane DO in svojce so bile razpisane z javno objavo. V času sprejema rezervacij so člani DO rezervirali tudi za druge in s tem onemogočili letovanje ostalim članom naše DO. Lahko rečemo, da je več članov DO rezerviralo na slepo, saj si drugače ne moremo predstavljati odpovedi, ki so sledile. Največ potreb smo beležili za čas od 2. julija do 15. avgusta, v tem času pa je rezerviralo tudi določeno število upokojencev in zdravstveno napotenih članov DO (vprašanje zdravstvenega počutja v polni sezoni!).

Rezervacije so bile izvršene za 7 oz. 14 dni, nekaj članov je koristilo 14 dni.

Predlog:

Ker je kapaciteta doma omejena in je nemogoče zadovoljiti potrebam za letovanje vsem članom DO, je potrebno razmisliti še pred vpisom za sezono 1979:

Rezervacije sprejemati za 10 dni — s tem se bo podaljšal čas biva-

nja po osebi, zamenjave se bodo vršile med tednom (prenapolnjene ceste ob nedeljah — prevozi s kombijem za tiste, ki nimajo lastnega prevoza). Sezono podaljšati z razporeditvijo koristnikov — upokojenci in zdravstveno napotenim naj bi načeloma koristili dopust v drugi polovici junija in drugi polovici avgusta. V juliju in do 20. avgusta povečati ceno v korist onih, ki letujejo v omenjeni predsezoni in poz sezoni.

Sprejem predprijav za letovanje in po nekih normah omogočiti onim, ki imajo kolektivni dopust — ki so v predhodnem letu izpadli zaradi prezasedenosti, zaradi socialnih razmer itd., izključiti one, ki so letovali v predhodni sezoni ali rezervirali ter odpovedali in s tem onemogočili drugemu letovanje. Pri pripravi predloga aktivno vključiti družbeno politične organizacije DO.

Prikolice:

V letu 1978 smo opremili prikolice s potrebnim inventarjem, tako da je vsak lahko pripravljaval obro-

ke za prehrano. Prikolice so bile v popravilu, vendar se na starejših pozna obraba. Prikolice smo opremili tudi z dnom — tla v predprostoru in ograjami. Pri koriščenju ni bilo večjih nepravilnosti, če omenimo, da se že po enoletni uporabi posode pozna zanemarjenost (čistoča); ograje, katere so bile postavljene pred pričetkom, so dočakale konec sezone polomljene ter postavljene tako, da ne koristijo kot reklama za naš prodajni artikel.

Posebno pohvalo pa lahko kolektiv izreče našima dvema članoma DO, ki sta preizkušala trdnost naših pregrad tako, da sta na njih susila večji plastični čoln (v času od 23. do 30. julija).

V premislek tudi dejstvo, da letuje v prikolici, ki jo rezervira član DO za minimalno odškodnino, več tujih oseb ali celo družin!

M. Kramberger

POMEMBNA PRIDOBITEV

V septembru smo dobili za našo strokovno knjižnico dve knjigi žepnega formata z naslovom ABC INOSTRANA TEKSTILNA TERMINOLOGIJA. V predgovoru predstavlja redaktor Miša Jovanović ti izdaji in ponavlja, da je med tekstilci iz Jugoslavije vladala na tem področju velika vrzel. Dodal bi, da je vladala ta velika vrzel veliko predolgo in da so kolegi iz Srbije zopet prehiteli Slovence, ki že vrsto let »izdajajo« svojo tehniški besednjak.

Tekstilna terminologija kot jo imamo pred seboj, bo mnogim v pomoč, čeprav ima neko posebnost: zbrane besede ali pojmi niso nanižani po abecednem redu ampak po skupinah, ki so tekstilcem blizu. Vseh je deset. Naštejmo jih:

1. Tekstilne surovine
2. Tehnične značilnosti in karakteristike
3. Priprava in predpređenje
4. Cesanje in pređenje
5. Priprava za tkanje in tkanje
6. Pletenje
7. Barvanje — tiskanje — oplemenitenje
8. Tekstilni izdelki — perilo — konfekcija
9. Tekstilna kemija
10. Trgovski nazivi in poslovna terminologija

Ni treba posebej omenjati, da gre za srbsko terminologijo, pisano v latinici, ki pa bo gotovo večini v dobro pomoč pri prevajanju iz tujega ali v tuj jezik.

Vsaka beseda ali pojem je preveden v nemščino, angleščino, francoščino, italijanshino in španščino.

V strokovni knjižnici imata knjižici oznaki S—68 in S—69.

Knjižničar

Nesreče pri delu v septembru

Pretekli mesec je bilo 10 nesreč v zvezi z delom v naši DO, od tega sta bili dve na poti na delo. Vse nesreče so bile po obliki lažje in večina poškodovanih delavcev se je že vrnila na svoja delovna mesta. V povprečju je bilo za eno nesrečo potrebnih 7 delovnih dni bolniškega staleža. Poškodbe in vzroki za poškodbe so si podobni. Predvsem je največkrat vzrok neuporaba osebnih zaščitnih sredstev — usnjenih zaščitnih rokavic. Kljub zadostnemu številu nabavljenih usnjenih zaščitnih rokavic, ki so vedno na zalogi v skladišču pomožnega materiala, jih zaposleni pri delih, kjer je uporaba le-teh predpisana, še vse premalo uporabljajo. Pa tudi nadzor nad uporabo oziroma neuporabo teh zaščitnih sredstev, kakor tudi ostalih sredstev za osebno zaščito pri delu s strani vodij del — mojstrov bi moral biti doslednejši. V enaki meri pa bi preprečili take in podobne nesreče z nabavo primernih transportnih naprav — vozičkov, s katerimi bi izboljšali transport težjih bremen kot so osnovni valji, bale blaga, težki zaboji, kartoni in podobni težji predmeti. Do nesreč je prišlo v naslednjih organizacijskih enotah:

OE tkalnica:

URBANIJA MARTIN si je poškodoval — stisnil sredinec desne roke, ko je nameščal osnovni valj v tkalski stroj. Pri premeščanju valja iz vozička v ležišče valja na stroju je valj zdrsnil in mu ob stranico stroja stisnil prst.

CERAR ANTON se je ponesrečil, ko je šel na malico. Neznani sodelavec je pred njim zaloputnil vrata, ki so udarila ponesrečenca v komolec leve roke tako močno, da je imel udarnino.

PUCKO JOŽI je padla s kolesa, ko se je peljala na delo. Med prednje kolo je prišel rokav bunde, zato je padla in se udarila po obrazu.

DURMIŠI RAŠIT si je poškodoval dlan desne roke, ko je nakladal lesen zaboj s prejo na rudel. Zaboj mu je stisnil roko ob vogal zidu.

SLANOVEC ANTONU je pri menjavi osnovnega valja valj zdrsnil iz ležišča in mu padel na levo roko ter mu povzročil udarnino.

GROJZDEK MARJAN se je udaril v rebra z lesenim kolom, ki služi za lažje spravljjanje valjev z vozička.

OE plemenitilnica:

ŠINKOVEC MILANA je pri dviganju bale blaga uščipnilo v levi strani prsnega koša.

OE konfekcija Radomlje:

DROLC JOŽE je pri stroju za varjenje cerad stopil na rob lesenega poda in si zvil desno nogo v gležnju.

MIKAC ZORA je na poti na delo padla s kolesa in si pri padcu odrgnila obe dlani in koleno.

KOROŠEC MARIJA je privzdignila železni predpražnik. Zdrsnil ji je iz rok in ji priščipnil sredinec in prstanec desne roke.

B. Z.

Proučevanje trajanja delovnega časa

Pri proučevanju dela preučujemo štiri dejavnike, ki vplivajo na uspeh pri delu, to so:

- človek
- material
- proizvodna sredstva
- metoda dela

Največji vpliv na uspeh pri delu ima človek. Ta vloži pri delu svoje fizične in psihične sposobnosti, da bi dosegel popoln uspeh. Ker vsi ljudje nimajo enakih sposobnosti, je njihov uspeh pri delu znatno izboljšano. Pri tem si postavimo naslednje cilje:

- zmanjšanje neizkoriščenega in neparnega izkoriščenega časa
- izboljšanje kvalitete dela in kvalitete proizvodov,
- zmanjšanje nesreč in poškodb in odstranitev škodljivih vplivov pri delu,
- poenostavitev in olajšanje dela, zmanjšanje napora in povečanje užitka pri delu.

Za izvršeno delo morajo delavci prejemati pravično plačilo. To lahko odmerimo na podlagi časa, ki ga na osnovi meritev izdelave proizvoda predpišemo. Da bi bile meritve čimbolj natančne, razčlenimo delo na posamezne elemente in izmerimo njihovo trajanje. Če pri normalnih delovnih pogojih ugotovimo normalen učinek pri delu povprečnega delavca, ki pri pravilni uporabi vseh proizvodnih sredstev (surovine, stroji, energija itd.) proizvaja kvaliteten izdelek, govorimo o določanju delovne norme.

Po enoti merjenja poznamo:

- časovno in
- količinsko normo

NORMA ČASA je tisti čas, ki ga predpišemo delavcu, da pod določenimi pogoji izdelava enoto proizvoda.

NORMA KOLIČINE je tista količina proizvoda, ki jo mora izdelati pod določenimi pogoji delavec v enoti časa.

Iz norme količine lahko izračunamo normo časa: $Nt = \frac{t}{Nk}$

t — čas, ki se nanaša na normo količine

Nt — norma časa

Nk — norma količine

Poleg po enoti merjenja delimo norme še po načinu ugotavljanja v:

- empirične norme, zasnovane na empiriji,
- statistične norme, dobljene iz statističnih podatkov,
- norme, ugotovljene na osnovi grobega snemanja,
- tehnične norme, določene na temelju natančne analize dela in
- standardne norme, ki jih izračunamo po standardu iz priručnikov.

V našem podjetju uporabljamo tehnične norme, ki jih ugotavljamo na podlagi natančne analize dela delavca in stroja in pogojev dela. Posamezne faze dela razčlenimo v sestavne elemente in zmerimo ali tudi računsko določimo njihovo časovno vrednost. Delavci, katere snemamo, morajo biti dela, ki ga opravljajo, navajeni in morajo dobro poznati tehniko proizvodnje.

DELITEV NORME Z OZIROM NA STEVILO DELAVCEV:

1. Posamične norme (delavec streže en stroj)
2. Sestavljene norme (delavec streže več strojev)
3. Skupinske norme (imamo tam, kjer streže več delavcev večjemu stroju, ali skupini strojev).

CASI ZA IZRACUN NORME:

Za izračun norme moramo poznati trajanje toka stroja, trajanje zastojev in odmorov. Zaradi tega moramo ugotoviti najprej kaj pomenijo posamezni časi.

1. **CELOTNI CAS** — t, je čas, na katerega se nanaša norma količine — Nk. Navadno je 8 h.

2. DOPOLNILNI CAS

Celotni čas ne moremo izkoristiti za proizvodnjo, ker moramo še vključiti zastoje, namenjene delavcu za odmor, prirodne potrebe in predah, ter zastoje za nego stroja, kot za čiščenje, mazanje in majhna popravila. Ti zastoji tvorijo dopolnilni čas — td.

STROJNI CAS: ts

Cas, ki ga pri nepretrganem obratovanju potrebuje stroj za izdelavo enote proizvoda, se imenuje strojni čas ts.

$$ts = \frac{ep}{V \text{ odv}} \cdot 100 \text{ (SM)}$$

Ep v tkalnici je 10.000 votkov

Ep v predilnici je 1 km

Ep v konfekciji je 1 kom.

PREKRITI CAS IN ZASEDENOST DELAVCEV

Med časom proizvodnje t — td moramo stroj zaustavljati, da bi se mogel delovni proces normalno odvijati. To so zastoji zaradi:

- pretirga izdelka
- zalaganja stroja s polproizvodi
- snemanja proizvodov ipd.

Med tekom stroja nadzira delavec potek delovnega procesa. Ponavadi mu preostaja še dovolj časa, da istočasno opravlja še razna dela npr. da pri naša polizdelke (cevke, lonce, razne utenzilije), da odnaša končne izdelke itd.

Cas, ki ga porabi za ta opravila, imenujemo prekrito čas t prek., ker je prekrit s strojnim časom. Delavec s tem delom ne vpliva na proizvodnjo, ampak le na svojo zasedenost.

Prekriti čas in pomožni čas izražata delavčev čas zasedenosti tz:

$$tz = t \text{ prek.} + t \text{ pom.}$$

Cas, ki ga potrebujemo za izdelavo enote proizvoda na enem stroju imenujemo operativni čas to₁

$$to_1 = ts + tp$$

Delavčevo zasedenost navadno izražamo s koeficientom zasedenosti Kz

$$Kz = \frac{t \text{ prek.} + tp}{ts + tp} \cdot 100 \text{ (}\%)$$

Pri stoprocentni delavčevi zasedenosti bo znašalo idealno število strojev Mi

$$Mi = \frac{100}{Kz} = \frac{ts + tp}{t \text{ prek.} + tp}$$

Stvarno število strojev je manjše od idealnega.

CAS DOHAJANJA

Če en delavec streže istočasno več strojem, ki jih posamič zaustavljamo: v takem primeru se dogaja, da delavec ne more odpraviti zastoja na stroju, ker je zaposlen pri drugem stroju. Stroj bo miroval toliko časa, dokler delavec ne bo končal tistega dela. Zastoji stroja zaradi takega čakanja, da bo delavec prost, imenujemo čas dohajanja: t doh.

Cas dohajanja lahko določimo na več načinov:

- z uporabo diagrama oziroma tablice in z
- direktnim merjenjem.

Za določitev odstotka dohajanja lahko uporabimo tudi multimomentno metodo.

$$p \text{ doh} = \frac{N \text{ mir.}}{M \cdot N \text{ ogl} - N \text{ mir}} \cdot 100 \text{ (}\%)$$

$$N \text{ ogl} = \frac{t}{ti}$$

N mir — število strojev, ki miruje zaradi delavčevega dohajanja

M — število strojev, ki jim delavec streže

t — število ogledov

ti — skupni čas opazovanja

ti — interval med obhodi

Nadalje lahko izračunamo odstotek dohajanja iz teoretične proizvodnje Pt in praktične Pp.

Poleg časa dohajanja upoštevamo še dodatni čas in čas počitka.

DODATNI CAS dobimo s snemanjem in ga izračunamo v % in ga dodajamo na čas zasedenosti delavca.

Skupni % dodatnega časa izračunamo takole:

$$Z = Zs + Zo + Zn$$

Zs — stvarno pogojen dodatni čas

Zm — od dela neodvisni osebni dodatni čas

Zo — od dela odvisni osebni dodatni čas.

Ko vse prehodne čase izmerimo in obdelamo, izračunamo normo na tale način.

$$1. Nk = \frac{t - td}{ts + tp + tdoh} \cdot 100 \text{ (}\%)$$

Količinska norma Nk je enaka praktični proizvodnji stroja Pp

$$Nk = Pp$$

Če streže delavec le enemu stroju, je tdoh = 0

Norma se s tem sorazmerno poveča

2. Teoretična proizvodnja

$$Pt = \frac{t}{ts}$$

Izkoristek stroja

$$\eta = \frac{Nk}{Pt} \cdot 100 \text{ (}\%)$$

$$= \frac{t - td}{ts + tp + tdoh} \cdot \frac{ts}{t} \cdot 100 \text{ (}\%)$$

Poleg količinskih norm, ki jih uporabljamo za določanje delavčevega učinka pri delu poznamo še časovne norme (Nt), ki se uporabljajo v tekstilni industriji za planiranje.

Za razliko od norm v drugih obratih, kjer je le-ta odvisna od izkoristka stroja, pa je norma v konfekciji odvisna predvsem od delavčeve pridnosti in spretnosti. Poleg snemanega časa je norma odvisna tudi od STOPNJE UCINKA, ki se giblje od 70–130 %. To je tista stopnja učinka, katero pri normalnih pogojih snemanja še upoštevamo. Učinek pod ali nad tem % pravimo, da ni idealen in snemanje opustimo. Največ ljudi ima stopnjo učinka med 95 in 105 %. Seveda so tudi izjeme pod in nad tem %, ki jih ne bomo obravnavali, ker pri naših razmerah ne pridejo v poštev.

Poleg že navedenih časov in stopenj pa upoštevamo še dodatni čas in čas počitka. Dodatni čas je dobljen lahko s snemanjem, lahko pa ga določimo tudi iz tabel (iz teh le za enostavnejša delovna opravila). Če dodatni čas snemamo, lahko snemamo na dva načina. Polni dodatni čas (snemamo 5 delovnih dni od 6. do 14. ure, ali 14. do 22. ure, ali pa deljeni dodatni čas, kjer v 5 delovnih dneh snemamo lahko 5 delovnih operacij. Tako nam skupni izračun pokaže, da dodatni čas, sneman tako ali drugače, pokaže isti %. Mogoče je razlika le v decimalkah. Zaradi razsežnosti delovne-

ga področja se mi poslužujemo največkrat zadnjega.

Čas počitka (dobljen iz tabel) pa je lahko točno časovno določen, ali pa izražen v % in dodan času za izdelavo posameznega komada. Snemanemu in izračunanemu času izdelave 1 komada dodamo torej: dodatni čas, čas počitka, določimo stopnjo učinka, nato vse čase seštejemo. Ta čas je čas izdelave določene faze. Nato izračunamo število komadov na izmeno. Snemanje in izračun norme je tako končan.

Ismeta Nikolič, dipl. ing.

(Nadaljevanje s 7. str.)

Že nekoliko utrujeni od vožnje in stanja smo se odpravili na prostor za gradom, kjer smo morali hočeš-nočeš v dolgo vrsto za hrano in pi-jajo. Hitro smo pospravili obilno malico, kajti bili smo zares lačni, in si raje našli malo bolj umirjeno vrtno teraso, kjer smo poklepetali z znanko o Afriki in njenem 2-letnem bivanju na črni celini. Kar prekmalu se je morala vrniti k svojim v avtobus.

Mi smo krenili še na ogled razstave medvojne tekstilne dejavnosti v NOB na območju goriškega vojnega področja v mali dvorani kulturnega doma Tekstilne. Tu so bili razstavljeni še ohranjeni šali, rokavice, nogavice, jopice, iz čiste domače volne iz pridnih rok vaških deklet, žena, mamic. Iz blaga, ki je ostal od padal, je bila sešita slovenska zastava, iz doma tkanega platna pa partizanske srajce. Najzanimivejši eksponat so bile vsekakor 150 let stare statue iz vrvi in lesa, na katerih je domačin razkazoval umetnost tkanja radovednim obiskovalcem.

V veliki dvorani kulturnega doma Tekstine pa je bil prikazan in

opisan začetek od predenja s preslico in metenom, kasneje s kolovratom (v Kitajski in Indiji so ga uporabljali že pred 5.000 leti) do prvih stavov in današnjih modernih strojev. Ob tej priložnosti so nekatere tekstilne tovarne izrazile priznanje in čestitke Tekstini iz Ajdovščine, kajti bila je prva slovenska tekstilna tovarna in je obenem praznovala tudi svojo 150-letnico obstoja. Ob vhodu so bile razstavljene podarjene tapiserije, vezenine, diplome in čestitke, med njimi od Vezenine z Bleda, ki jim je poklonila uvezene verze tov. Tita:

»Moč je v idejah, ki nas navdihujejo in v ciljih, za katere se bojujemo!«

V tej dvorani je še nekaj tovarn prikazalo svoje izdelke: obleke, zavese, dekorativno blago in drugo. Ob izhodu smo se vpisali v knjigo obiskov ter se, čeprav malo prekmalu, že nestrpnost peljali v športno-rekreativni center, kjer je bila velika (največja) modna revija vseh tekstilnih in konfekcijskih in met-ražnih tovarn v Sloveniji. Prišli smo tako kmalu, da smo si zagotovili sedeže v prvi vrsti. Brane in

Jože sprva nista bila preveč zadovoljna z najino odločitvijo, potem pa mislim, da jima ni bilo žal. Do potankosti in prav od blizu sta si lahko ogledala manekenke, gibčne baletke iz Zagreba in nenazadnje tudi modele, ki so jih prikazovale. To je bila res prava paša za oči. Videli smo vse od kopalk, perila pa do zimskih plaščev, obutve, moške in otroške konfekcije. V več kot dvehurnem programu ob živi glasbi ansambla Pepel in kri so nam pokazali preko 300 modelov. Za popestritev so se manekenke sprehodile ob zvokih poloneze v sanjskih starrinskih oblekah nekdanjih dvornih dam, v dveh odmorih pa sta nas pozabavala pevca Ditka Habri in Janko Ropret.

Pa tudi tega je enkrat dovolj. Kar hitro smo se spravili iz dvorane — joj, kako čudovit športno-rekreativni center imajo v Ajdovščini: z notranjim bazenom, sauno, veliko športno dvorano... ko bi imeli v Domžalah kaj takega...!

Mudilo se nam je na ples na veselico v Jarše, kjer smo se zabavali s prijetno razpoloženimi sodelavci do pozne noči.

Bernarda P.

Delavci so počistili okolico, da bi bila tovarna čimlejša na praznični dan

Višje cene za filamente

Kemični koncern ICI iz Anglije predvideva povišanje cen za filamentno prejo, ki jo rabijo za specialne tehnične preje. Od 1. julija 1978 so ti filamenti dražji za 13 do 14 %.

Usklajevanje nomenklature

O usklajevanju nomenklature poklicev za tekstilno stroko.

Piše Daliborka Podboj, dipl. ing.

V teku je pomembna družbena naloga: preobrazba srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje. Celovito oblikovanje usmerjenega izobraževanja je treba ponovno obdelati, zasnovano na nomenklaturi poklicev po panogah in dejavnostih, z razvrstitvijo poklicev po strokovni zahtevnosti.

Za izdelavo nove nomenklature tekstilnih poklicev je zadolžena komisija za kadre pri IO združenja TOZD tekstilne industrije ob sodelovanju posebne izobraževalne skupnosti za tekstilno stroko. Poudarjanje je bilo, da se upošteva pri delu tendenca združevanja poklicev, ki so sedaj preveč razdrobljeni. Profili naj združijo več delovnih mest. Nekje do 15. avgusta naj bi bil čas za razpravo o tej problematiki tedaj pa bi bilo treba na osnovi predlogov oblikovati novo nomenklaturu.

Predlogi nomenklature poklicev:

I. Ozki profili poklicev (niso še predloženi)

II. Široki profili poklicev (so že potrjeni. To so predilec, tkalec, oplemenitilec, konfekcionar, šivilja, krojač, klobučar).

III. Profil tehnika (več predlogov od katerih je treba izbrati enega.

a) Tekstilni delovodja z podusmeritvami — mehanska smer, kemijska smer, konfekcijska smer;

Konfekcijski modelar.

b) Tekstilno mehanski delovodja — podusmeritve: predilec, tkalec, pletilec;

Tekstilno-kemijski delovodja;

Tekstilno konfekcijski delovodja;

c) Tekstilni kemik z podusmeritvami: mehanska smer, kemijska smer in konfekcijska smer;

Tekstilni oblikovalec.

d) Tekstilno-mehanski tehnik s podusmeritvami: predilec, tkalec, pletilec;

Tekstilno kemijski tehnik;
Tekstilno konfekcijski tehnik;
Tekstilni oblikovalec (oblikovanje tekstilij, oblikovanje oblačil) (izobraževanje oblikovalcev bi teklo na Šoli za oblikovanje).

IV. Profil inženirja; varianta a: inženir tekstilne tehnologije z podusmeritvami; inženir za mehansko tehnologijo, inženir za kemijsko tehnologijo in inženir za konfekcijsko tehnologijo.

Oblikovalec tekstilij in oblačil; varianta b: inženir tekstilne tehnologije, inženir konfekcijske tehnologije, inženir oblikovanja tekstilij in oblačil.

V. Profil diplomiranega inženirja.
a) dipl. ing. tekstilne tehnologije,
b) dipl. ing. tekstilne tehnologije; dipl. ing. konfekcijske tehnologije; dipl. ing. oblikovanja tekstilij in oblačil.

Po pregledu predlogov in upoštevanju težnje po združevanju poklicev, se lahko strinjamo pri sedanjem profilu tehnika za varianto c, pri profilu inženirja I. stopnje z varianto b in pri profilu diplomiranega inženirja z varianto a.

Ločiti je treba kaj razumemo pod profilom poklica in kaj pod delovnimi nalogami, ki jih v mejah svojega

V triglavskem predgorju

DITT Jarše je organiziral 19. in 20. avgusta izlet h Krnskemu jezeru, na Bogatinsko sedlo ter Komno.

Kaže, da je v društvu le malo navdušenih planincev, saj smo se v soboto zjutraj zbrali pred tovarno le trije člani, kljub čudovitemu vremenu, kot naročenemu za tako turo.

Nekaj slikovnih utrinkov s prijetne poti:

1. Po treh urah vožnje v kombiju s šoferjem Nacetom smo prispeli v

dolino Lepene k planin. domu Dr. Klementa Juga (680 m), nato pa se povzpeli do Krnskega jezera (1393 m).

2. Pot od Krnskega jezera do Bogatinskega sedla ni bila naporna in zmogli bi jo tudi neplaninci (Bogatinsko sedlo z Bogatinom v ozadju, 1803 m).

3. Še malo in prispeli bomo na Komno (1520 m)

Zdenka Seliškar

poklica lahko izvršuje. Sodim, da delovodja ne more biti poklic. To je splošni naziv za delovno mesto oziroma naloge, ki jih lahko izvršuje vsak profil tehnika oziroma kdorkoli iz drugega sestava tehnikov. Ob zasledbi tega delovnega mesta. Ni nujno, da bo vsak tehnik delovodja oziroma kot tehnik vključen v industrijski proces ampak bo lahko kot tehnik izvrševal dela v zunanji trgovini, splošni trgovski mreži in podobno. Z samo spremembo nomenklature nekega profila poklica še ne bomo zaustavili odliva srednjega

kadra iz industrijskih panog. V kolikor pa besedo delovodja razumemo kot splošno vodenje nalog potem so odvečne nomenklature kot so to doktor, inženir ali direktor, šef itd., ker so lahko vsi delovodje v svojem poklicu.

Nesmotno je, da bi razčlenjevali profil diplomiranega inženirja v tekstilni stroki. V Sloveniji je veliko število tekstilnih tovarn z različno proizvodnjo, kar še ne jamči, da bodo našli ozke profile inženirjev. Pojem inženir pomeni splošen nivo znanja naravoslovnih ved s tem, da

imajo posebne tehnologije oz. predelave materialov surovin, področja dela splošne zahteve, kar pomeni celo področje dodatnega študija (kemi zem reakcij, metalurgija, energetika itd.). Vsak se mora sam v tisti smeri, ki jo je pridobil ob študiju, dodatno izobraževati pri danih delovnih nalogah odvisno od ambicij in sposobnosti. Če želimo poklice inženirjev razčleniti bi rabili tudi poklic z nazivom tekstilni inženir komercialist ali profesor na tekstilni šoli. Povsod to bi rabili namreč celo vrsto specializiranih tekstilnih inženirjev.

Naš vrtnar svetuje

Iglavci in zimzeleni listavci

Ko ste preživljali letošnji dopust, ste morda veliko potovali in nekaj tudi videli. So vam morda bili všeč lepo urejeni parki, predhišni vrtovi, pokopališča, skalnjaki? Morda se vam je oko ustavilo na rastlini, ki bi jo imeli radi tudi sami?

Prišel je čas, ko bomo lahko že začeli s presajevalnimi deli na naših vrtovih. Po 15. septembru že lahko začnemo s presajanjem iglavcev in zimskih listavcev. Predvsem zato, da se do zime že malo vrastejo.

Prvo in kar je najvažnejše za sajenje iglavcev je zemlja. Iglavci zahtevajo srednje težko, nekoliko vlažno zemljo, bogato na hranilnih snoveh. Če takšne nimamo, si lahko pomagamo na več načinov: s šoto, ki jo dobimo v trgovinah ali vrtnarijah (večinoma iz uvoza). Domača je prekisla, takšno pa rastline slabo prenašajo. Pa tudi domačo bi se z različnimi postopki dalo izboljšati. Šota ima to lastnost, da rahlja zemljo, če je ta preveč ilovnata. Tako daje koreninam večjo možnost, s tem pa boljše pogoje za razraščanje. Pri peščenih tleh šota uravnava vlažnost, preprečuje, da se tla prehitro ne izsušijo. Če pa vsebuje hranilni dodatek, s tem še obogati zemljo.

Iglavcev nikakor ne smemo gnojiti s svežim hlevskim gnojem. Ta vsebuje elemente, ki kvarno vplivajo na rastlino in se nam vsled tega lahko posuši. Če že dodajamo hlevski gnoj, mora biti ta že preperel, predelan, najboljši, da že tak kot kompost. Vsekakor je kompost najboljši.

Tudi izbira samih sadik, ki jih bomo sadili mora biti smotrna. Ne bomo sadili npr. na pokopališče ali skalnjak velikanski bor ali smreko, pa četudi je ta v mladosti majhen in ne vzame veliko prostora. Najbolje bo, da se držimo pravila: v mahne vrtove majhne rastline, v velike pa lahko tudi velike in hitro rastoče rastline.

Pri presajanju moramo paziti predvsem na to, da rastlina obdrži čim več korenin in to s koreninsko balo. Zato naj vam v vrtnariji koreninsko balo dobro zavijejo, da se med prenašanjem čim manj poškoduje. Čim boljše balo bo rastlina ob-

držala pri sajenju, tem sigurneje se bo znova vkoreninila. Nekatere že po svoji naravni zgradbi korenin bolje obdrže balo kot njim sorodne. Npr. smreka ima površinske korenine in bolje prenaša presajanje kot bor, ki ima globoke srčne korenine. Pri saditvi večje rastline, ji moramo dati oporo, da je veter ne bo preveč omajal ali celo izruval. Obrezovanje pri iglavcih odpade, razen, če jih uporabljamo za žive meje.

Pri sajenju je glavna skrb, da so vseskozi dovolj zaliti, ker rabijo iglavci skozi vse leto veliko vlage.

V naših trgovinah se že dobi gnojilo za iglavce. Držati pa se moramo navodil, kateri mesec kakšno vrsto dognoujemo. V tujini je izbira gnojil veliko večja, pa tudi mnogo bolj specializirana. Iglavce moramo redno pregledovati. Če jih je morebiti napadla kaka bolezen ali škodljivec, jih moramo sproti zdraviti (nimajo velikolezni in škodljivcev).

Listopadne vrste iglavcev presajamo takrat, ko rastlinam odpadejo iglice ali vsaj porumenijo. Spomladi pa jih zopet lahko sadimo tako dolgo, da začno gnati nove iglice. To so predvsem vsem znani macesen in manj znana kitajska smreka.

Za žive meje pridejo pri nas v poštev tuja ali klek, večinoma pa jo imenujejo cipresa. Te vidimo velikokrat na pokopališčih. Cipresa najbolje uspeva ob morju, ker je mediteranska rastlina. S pridom jo uporabimo kot zaščito pred vetrovi, če jo pustimo dovolj visoko in gosto nasajeno.

Tudi navadno smreko lahko uporabimo za živo mejo. Ima pa to slabo lastnost, da v starosti spodaj rada ogoli.

Pri zimzelenih grmovnicah so včasih uporabljali pušpan. Ta dobro prenaša obrezovanje in se ga lahko vzgoji v različne oblike ali figure. V času baroka je bilo tako obrezovanje zelo moderno, medtem ko se danes daje poudarka čim bolj naravni rasti in izgledu rastlin.

Vse iglavce, ki rastejo počasi v višino ali se plazeče razraščajo, najpogosteje sadimo v skalnjake in na

grobove ali pa v posode. Ker se počasi razraščajo, so lahko dlje časa na enem mestu ne da bi s tem ovirali druge rastline pri rasti. Skozi vse leto nas spremljajo in to v raznih barvnih odtenkih. Poznamo rastre od svetlo zelene, srebrne, zlato rumene do temno zelenih barv, ki pa se med seboj razlikujejo po obliki rasti, storžev in podobno. Skupaj z živobarvnimi trajnicami v skalnjaku poživijo in mu dajo še lepši videz.

Tam, kjer je asfalt ali beton preprečimo pust videz tako, da namestimo posodo. Četudi je v njej malo zemlje, bodo nekateri manj zahtevni iglavci lepo popestrili in dali prijaznejši videz. Čeprav brez cvetja, nas bo zelena barva iglic razvedrila.

Iglavce lahko s pridom uporabimo tudi za razne dekoracije, posebno v zimskem času, ker so zelo trpežni. Imajo to dobro lastnost, da ostanejo dolgo sveži, najsibodi iglice ali storži in jih zato ni potrebno kar naprej menjavati.

Marjan

Letos od maja do avgusta je odšlo v pokoj 11 naših delavcev

V torek, 12. 9. 1978 so se v posebni sobi naše restavracije zbrali letošnji upokojenci. Srečanja so se udeležili predstavniki družbenopolitičnih organizacij in vodje TOZD, upokojencem pa je spregovoril tovariš direktor. Zahvalil se jim je za dolgoleten trud in vztrajnost, jim zaželel še dolga zdrava leta in jim izročil poslovilno nagrado.

Iz TOZD Proizvodnja so se poslovili:

JOŽE KLOPČIČ, dvor. in transp. del.,

ANGELA ZAMEN, tkalnica

ŠTEFKA CAJHEN, predilnica

LADO ZABUKOVEC, ing. vodja TOZD Pr.

TEREZIJA VREČAR, tkalnica

JANEZ MRČUN, oplemenitilnica

Iz TOZD Konfekcija Radomlje:

DRAGA NASTRAN, Radomlje

MARIJA BROJAN, Mengeš

IVANA ZABRET, Mengeš

Iz TOZD Maloprodaja:

KATI VAVPETIČ, šivilja zaves

Kot ponavadi je bila tudi tokrat posebna soba naše restavracije okusno pripravljena za sprejem dragih gostov, naših upokojencev. Od enajst pričakovanih se jih je zbralo devet. Kar nekaj časa je trajalo, da so se razživel. Beseda gre včasih težko iz ust...

In kaj so povedali?

JOŽE KLOPČIČ:

Ja, predilnica mi je dala svoje! Saj veste, kako je bilo včasih tam! Zbolel sem na pljučih... Po sedmih letih v predilnici sem šel za dvorišnega delavca. Kot dvorišni delavec sem delal 8 let. Vmes sem se ves čas zdravil. Bil sem večkrat na Golniku, v Sežani, še prej, preden so bolnico ukiniли pa v Pred-dvoru.

Ja, tako sem se ves čas selil iz bolnice v bolnico, pa spet nekaj časa v tovarno. Nazadnje sem se invalidsko upokojil.

Težko je, ker tudi doma ne morem delati nobenih bolj zahtevnih del. Malo brskam po vrtičku... Bo že šlo. Glavno je, da nisem v bolnici! S tovarno ne bom izgubil stika, ker sta žena in sin še v Induplati. Tudi sosedu dela v tovarni.

Vse sodelavce pozdravljam in jim želim veliko uspehov.

LADO ZABUKOVEC:

Kaj naj povem, saj sem že zadnjič vse povedal! (op. ur.: pred kratkim je bil z njim razgovor v Konoplano). Počasi se privajam na delo gospodinjске pomočnice.

Tovarni želim veliko uspehov, še zlasti ob otvoritvi novega obrata v Radomljah.

JANEZ MRČUN:

Vsa leta sem delal v tkalnici, razen zadnjega.

Bilo je prav »lušno«. Kar žal mi je, da se nisem še malo bolj pomu-

jal in do konca zdržal v tkalnici. Tako pa sem bil zadnje leto v adjus-tirni. Če prideš po toliko letih v nov obrat, je skoraj tako kot bi prišel na novo v tovarno. Nove navade... O, sedaj pa mi sploh ni dolgčas! Koli-ko imam samo dela z malo vnuki-njo, ki jo imam v varstvu! Pa tudi v trgovino grem prav rad, saj se pri tem malo sprostim — vsaka trgovi-na ima že bife! Veliko veselje imam do kmetovanja. Od mladega sem tega navajen. Velikokrat sem že rekel otrokom: »Ne bom šel več na polje!« Otroci so včasih tako hu-di, če grem... Nimajo veselja do kmetijstva. Veste, štiri prašiče go-jim! Imam toliko »žlahte«!

Ce boste to napisali, bom verjet-no dobil še kaj nove... Kakšnega prašiča raje zamočite!

No, pa sodelavce pozdravite!

DRAGA NASTRAN:

Na tovarno me veže veliko spo-minov. Bila sem ves čas v dobrih odnosih s sodelavci in predpostav-ljenimi.

Dvajset let sem delala na »švaj-terju« in »hakobi«, ki se jih naj-brž spomnijo le starejši delavci. Tri leta sem bila vdevalka, potem sem šla k lažjemu delu v konfekcijo, za-radi bolezni. Imam 32 let službe. Na tovarno bom imela še dolgo lepe spomine, saj sem bila zadovoljna na delu.

ŠTEFKA CAJHEN:

Vsa leta sem delala v predilnici kot čistilka. Dobro sem se počutila v tovarni. Z mojstri in gospo Pol-do (tov. Pavli Poldi) sem se do-bro razumela. Dvajset let sem bila čistilka v predilnici. Bilo je veliko dela za dve čistilki, ki sva se me-njavali (popoldne — dopoldne). Se-daj sem v Domu počutim v Domžalah. Tam se dobro počutim, saj sem se v zadnje pol leta precej zredila.

KATI VAVPETIČ:

V tovarni sem začela z delom v mokri predilnici leta 1942. in sem delala do 1943. leta. Potem sem šla delat v Domžale do 1946. leta, a sem se vrnila v Induplati še za le-to in pol.

Potem sem pa imela otroke in sem bila zaradi njih doma 13 let.

Sedaj mi je žal za ta leta...

1962. sem se spet zaposlila v Indu-plati. Delala sem v konfekciji oz. kot šivilja zaves v Maloprodaji vse do konca letošnjega aprila. Bila sem zadovoljna. Dobro smo se ra-zumele s sodelavkami in obratovod-ji. Ko sem imela dopust, mi je bi-lo kar dolgčas.

Sedaj jih lepo pozdravljam in se jih bom dolgo spominjala. Prav ta-ko druge sodelavce lahke konfekci-je iz Mengša.

Tovarni pa želim veliko delovnih uspehov.

ANGELA ZAMEN:

Delati sem začela 1948. leta v tkalnici. Tam sem delala do 1972., ko so prišli v tkalnico novi stroji in veliko mladih delavk. Od 1972. sem delala v prejemarni.

Prej, v tkalnici sem se odlično po-čutila. O, v tkalnici je bilo lepo! Težko sem šla v prejemarno — am-pak, to je pač »zadnja faza«... Do-ma sem že od aprila. Sedaj sem se že navadila. Hitro mi je minil ta čas. Doma je vedno dovolj dela! Malo grem pomagat sestri. Stanuje v bli-žini.

Našemu kolektivu želim veliko us-peha, pa da bi se večkrat srečali!

MARIJA BROJAN:

Počutim se kot da sem na dopu-stu, nimam še občutka, da sem upokojena. Najbolje je, da do konca zdržiš na svojem delovnem mestu! Stari smo bili navajeni stisniti zo-be... Današnji mladi pa velikokrat za vsako figo v bolniško!

V Mengšu sem bila zelo zadovoljna. Do službe oz. do doma sem ime-la blizu.

Res smo šle težko iz Jarš, ampak potem smo se v Mengšu privadile. Jaz sem bila prav zadovoljna.

Najprej sem delala v oplemeni-tilnici, potem sem bila zaradi bolezi-ni premeščena v konfekcijo. Ker všeč mi je bila ta tovarna. To je bil moj drugi dom, čisto zares! Le-po vse pozdravljam in želim veliko uspeha tovarni.

MARIJA POLJANŠEK:

Kot mlado dekle sem začela pe-šačiti v Jarše, v Induplati. Kasne-je sem 4 leta delala na Duplicah. Odkar pa sem se vrnila v Indupla-ti, sem bila vsa leta v tkalnici. Ta-krat smo ji rekli Koreja, ker je bi-la za plahutami.

Ja, takrat smo bili bolj enotni kot danes. Danes je vsak bolj zase — drugačen je tempo življenja... Drugače pa je danes veliko bolj urejeno kot nekoč. Saj veste, glede strojev, varstva delavcev, zdravstva, prehrane, vsega! Ja, pa se še zm-rdujejo nekateri! Mi smo bili bolj skromni, ker pač vsega tega nismo imeli.

Pa je bilo kljub temu včasih prav »lušno«. Spominjam se, da smo ne-koč v prejemarni prav veselo pre-pevale, ko je prišel v prejemarno tov. Ukmar. Stal je in nas poslu-šal, me pa ga dolgo nismo opazile. Na pokoj sem se navadila in ni mi nič dolgčas. Večkrat pa se spomnim na tovarno in sodelavce.

Vse prav lepo pozdravljam in jim želim veliko delovnih uspehov!

Razgovor vodila urednica

obvestila iz kadrovske službe

POROČILO O GIBANJU OD ZA AVGUST 1978

Vrednost točke za mesec avgust je znašala din 0,0561.

Odstotki menjajočega dela osebnih dohodkov so bili izplačani:

R-D-Z za TOZD-1 in DSSS je znašal 106 %.

R-D za TOZD-1 in DSSS je znašal 105 %.

TOZD industrijska prodajalna je znašal 115 %.

TOZD Restav. in počit. domovi je znašal 110,5 %.

TOZD Konfekcija Radomlje je znašal 105 %.

Povprečno izplačani osebni dohodki so se gibal sledeče:

TOZD Proizvodnja — din 4.547;

TOZD Industrijska prodaj. — din 5.833;

TOZD Restav. in počit. domovi — din 5.503;

TOZD Konfekcija — din 4.619;

Delovna skupnost skup. služb — din 6.667.

Razred	TOZD proizvodnja					TOZD Rest.	TOZD Konf.	TOZD Vzdr.	DSSS
	prip.	prip.	tkal.	oplem.	TOZD Ind. p.				
2500 do 3000	1								
3000 do 3500	11	10	15	1	1			13	5
3500 do 4000	23	21	64	21	2			79	11
4000 do 5000	23	40	67	16	11	1	6	89	9
4500 do 5000	19	31	43	24	10	4	4	37	27
5000 do 5500	7	3	7	12	8	3	3	20	14
5500 do 6000	3	4	10	9	5	3	2	22	26
6000 do 6500	1	2	12	2	5		5	16	10
6500 do 7000	1		6	4	3		2	5	5
7000 do 7500				1				3	10
7500 do 8000		1	1			1		3	10
8000 in več	1		1	2	1	2	1	5	43
Skupaj	90	112	226	92	46	19	23	292	170
najnižji OD	2833	3123	3041	3332	3430	4489	4060	3032	3175
najvišji OD	8685	7764	9241	9613	9673	11376	10486	11269	15011
povprečni OD	4309	4379	4446	4841	5171	5833	5503	4619	6667

TOZD Proizvodnja:

Vstopi:

1. Boris Vilič, not. tran. v oplem., vstopil 1. 9. 1978;

2. Filip Zibert, dvor. in tran. delavec, vstopil 1. 9. 1978;

3. Spasija Mitrevska, tkalka, vstopila 4. 9. 1978;

4. Francka Jularič, previjanje v predil., vstopila 7. 9. 1978;

5. Bojan Stanković, del. v oplemenit., vstopil 11. 9. 1978;

6. Jana Stanković, previj. v predil., vstopila 11. 9. 1978;

7. Gordana Stanković, previj. v predil., vstopila 14. 9. 1978;

8. Svetlana Tarič, dvojenje v predil., vstopila 14. 9. 1978;

9. Janez Vrtačnik, notr. tran. v oplem., vstopil 15. 9. 1978;

10. Zdenka Horvat, previj. v pred., vstopila 19. 9. 1978;

11. Sofija Jularič, tkalka, vstopila 21. 9. 1978;

12. Lucija Jularič-Vrbač, tkalka, vstopila 25. 9. 1978.

Izstopi:

1. Evard Husič, elektro vaj., odšel v JLA dne 25. 8. 1978;

2. Ivanka Jemec, tkalka, izstopila 31. 8. 1978;

3. Novica Radić, del. v oplem., izstopil 31. 8. 1978.

TOZD Konfekcija:

Vstopi:

1. Ema Veider, test. tehnik — priprav., vstopila 1. 9. 1978;

2. Stjepan Lacko, transp. del.-viličar, vstopil 25. 9. 1978.

Izstopi:

1. Jožica Grabnar, šivilja v obr. Mokronog, izstopila 29. 8. 1978;

2. Jože Petrič, del. v obr. kov. konstr., izstopil 8. 9. 1978;

3. Ciril Orešek, električar, izstopil 18. 9. 1978.

POROČILI SO SE:

1. Jasminka Ogršević, poročena MARTINJAK;

2. Sonja Vene, poročena MAJCEN.

Na Kitajskem bodo zgradili tovarne za umetna vlakna

Do sredine prihodnjega desetletja bodo na Kitajskem zgradili nove tovarne za umetna vlakna. V načrtu imajo, da bodo 40 % tkanin izdelali iz umetnih vlaken. Pravijo, da imajo sicer dovolj tekstilnih izdelkov za potrebe Kitajcev, da pa želje po tkaninah močno prekašajo potrebe, ki so zajamčene.

Novice

Manj bombaža iz žetve 1978/79

Predvidevajo, da bo letina bombaža v sezoni 1978/79 manjša. Po rekordnem letu 1978, ko so pridelali 13,8 milijonov ton bombaža, naj bi ga po predvidevanjih pridelali prihodnje leto le 13,4 milijona ton. Največji upad proizvodnje predvidevajo v ZDA ter nekaj manj tudi v Indiji, v Turčiji in v Mehiki.

Italijani investirajo v volnarsko industrijo

Pri Lanificio Twintex s.n.c. Prato želijo povečati proizvodnjo volnenih tkanin iz dosedanjih 35.000 metrov dnevno na 60.000 metrov. Za uresničitev načrta bodo povečali predilniško progo in front stavov v tkalnici. Modernizacija in večje kapacitete jih bodo veljale okrog 7 milijard dinarjev.

IZID ŽREBANJA

Nagrade so dobili:

1. nagrada: Darinka MAROLT
2. nagrada: Mimi RADKOVIČ
3. nagrada: Lidija PETACI
4. nagrada: Marija OSOLNIK

Pravilna rešitev nagradne križanke

Vodoravno:

OBRAB, KAIMAN, AVE, PRAZNIK, ORAN, ERA, VS, BIMBO, JUVAN, RUNO, SMELT, ELAN, TEKAČ, AVLE, ETAT, T, SENIK, IVAN, ANEKS, LAKI, RACA, OPEC, NB, NELA, DETE-LJA, ARA, GROS, OLIVIER, MURA, MILES, SOL, PARTER, ADONIS, TONE, LJ, OBAD, POD, KASTA, AGATA, ARHAR, RUDAR.

Pripomba uredništva:

V veliki večini poslanih rešitev je bila napaka (od 58 poslanih 13 pravilnih) pri priimku angl. gledališkega in filmskega igralca (vodoravno) oz. priimku znane amer. teniške igralke (navpično), ki imata v priimku enojni »v« in ne dvojnega (OLIVIER in EVERT).

Očitno so »reševalci« reševali v dveh skupinah...

ZAHVALA

Zahvaljujem se članom sindikalne organizacije Tkalnica za pozornost ob moji bolezn.

Hvala za denarno pomoč in še posebno najlepša hvala za obisk, s katerim ste me presenetili in za vse tople besede.

Cilka Pirnat

NAŠI ŠAHISTI IN ODBOJKAŠI V AJDOVŠČINI

Naša šahovska ekipa se je dne 14. 9. 1978 udeležila šahovskega bržturnirja ob 150-letnici slovenske tekstilne industrije v Ajdovščini. 19 prijavljenih ekip je bilo razdeljenih v dve skupini, prve štiri ekipe iz predtekmovalj pa so se udeležile finalnega dela. Rezultati predtekmovalj po skupinah so bili sledeči:

Skupina A	točk
1. MTT Maribor	39
2. Tkanina Celje	34
3. Tekstina Ajdovščina	31
4. Prebold	28,5
5. Induplati	26
6. Svilanit	26
7. Svila Maribor	24,5
8. Polzela	23
9. Tekstilindus I.	20

Gorenjska oblačila, Novoteks, Predilnica Litija niso tekmovali.

Skupina B	točk
1. Tekstilindus II.	35
2. Beti Metlika	32
3. Yulon Ljubljana	31,5
4. IBI Kranj	29
5. Metka Celje	24,5
6. Tekstilana Kočevje	24
7. Mura Murska Sobota	23,5
8. Dekorativna Ljubljana	23
9. Gorenjska predilnica Škofja L.	19
10. Bača Podbrdo	17,5

Jutranjka Sevnica, Okroglica nista tekmovali.

Naša ekipa je v predtekmovalju dosegla sledeče rezultate:

Induplati : MTT Maribor	1 : 3
Induplati : Tkanina Celje	1,5 : 2,5
Induplati : Tekstina	1,5 : 2,5
Induplati : Prebold	1 : 3
Induplati : Svilanit	1,5 : 2,5
Induplati : Svila Maribor	2,5 : 1,5
Induplati : Polzela	4 : 0
Induplati : Tekstilindus	1 : 3

Posamezni igralci naše ekipe so zbrali naslednje število točk: Nace Hajdinjak na prvi deski 4 točke (3 zmage, 2 remija, 3 porazi), Janez Kotnik na drugi deski 5,5 točk (5 zmag, 1 remi, 2 poraza), Janez Vidergar na tretji deski 2,5 točke (2 zmagi, 1 remi, 5 porazov), Matjaž Pavlin na četrti deski 2 točki (2 zmagi, 6 porazov).

Tekmovalja v Ajdovščini se je udeležila tudi naša odbojkaška ekipa, ki pa je odigrala le eno srečanje z ekipo MTT Maribor, ki ga je izgubila z rezultatom 2 : 0 (15 : 7, 15 : 7) in izpadla iz nadaljnjega tekmovalja. Sodelovalo je 7 ekip.

ŠPORTNA TEKMOVANJA

Ob praznovanju 55-letnice naše delovne organizacije so bila v organizaciji komisije za šport pri KOOS Induplati organizirana športna tekmovanja v kegljanju, streljanju in namiznem tenisu, že v mesecu avgustu pa tudi v šahu.

V posameznih disciplinah so bili doseženi naslednji rezultati:

Kegljanje ženske:	podrtih kegljev
1. Gorjan Mija	171
2. Marolt Darinka	155
3. Kavčič Mirjana	135

Kegljanje moški:	podrtih kegljev
1. Adromako Dane	427
2. Križman Oto st.	332
3. Pavlič Tone	373
4. Pavlin Matjaž	351
5. Pirnat Pavle	352
6. Klančar Tine	351
7. Gabrič Justin	343
8. Sešek Ivo	293
9. Korošec Matjaž	270

Namizni tenis ženske:	
Kurzweil B. — Pavlič B.	2:0
Pavlič B. — Gorjan M.	0:2
Kurzweil B. — Gorjan M.	2:0
1. Kurzweil B.	4
2. Gorjan M.	2
3. Pavlič B.	0

Gorjan Mija, 1. mesto

Namizni tenis moški:	
Klančar T. — Kavčič R.	0:2
Koželj J. — Svetec S.	0:2
Korošec M. — Pirnat P.	0:2
Klančar T. — Koželj J.	0:2
Kavčič R. — Svetec S.	0:2
Pirnat P. — Klančar T.	0:2
Korošec M. — Kavčič R.	0:2
Kavčič R. — Koželj J.	2:0
Svetec S. — Pirnat P.	2:0
Korošec M. — Korošec M.	2:0
Koželj J. — Pirnat P.	2:0

točk	
10	1. Svetec Stane
8	2. Kavčič Rajko
6	3. Koželj Janez
4	4. Klančar Tine
2	5. Pirnat Pavle
0	6. Korošec Matjaž

Streljanje ženske:	krogov
1. Daliborka Podboj	133
2. Zdenka Seliškar	116

Streljanje moški:	krogov
1. Miro Šimic	135
2. Franjo Rihtar	160
3. Ivo Sešek	145
4. Franc Benda	141
5. Dane Lavtar	140

Tekmovalje so odlično vodili tov. Adromako, Šimic in Kavčič. **M. Pavlin**

V okviru TO Domžale, ki so bile na Oklem pretekli mesec, je sodelovala tudi naša DO s svojimi izdelki. Demonstrirali smo jih tudi ostalim štabom TO.

Izdaja v 1000 izvodih DO INDUPLATI Jarše n. sol. sub. o. Uredniški odbor: Marija JEREB, Vida KOŽELJ, Cilka MRĐENOVIC, Ingo PAŠ, Janko UKMAR in Ivana SEIFERT — odgovorni urednik. Natisnila tiskarna Učnih delavnic v Ljubljani. Konoplan je oproščen plačila prometnega davka z odločbo Sekretariata za informacije SRS (421-1/72 od 8. aprila 1974)